

Wijzer in Opvang
Wijzer in Onderwijs

Stichting Neutraal Bijzonder Onderwijs Vlaardingen

Toezichtvisie en -kader Raad van Toezicht

versie 1.3 - 16 oktober 2019

vastgesteld: 13 december 2019

1. Inleiding

Stichting Wijzer in Opvang & Onderwijs en BNOV (Jenaplanschool) (hierna: Wijzer) hanteert het Raad van Toezichtmodel. Het College van Bestuur draagt de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid voor de organisatie en de Raad van Toezicht oefent het interne toezicht op het bestuur uit. Deze scheiding van verantwoordelijkheden past bij de besturings- en toezichtsfilosofie van Wijzer, waarin verantwoordelijkheden binnen vastgestelde kaders zo laag mogelijk in de organisatie liggen. Dat wil zeggen, daar waar slagvaardig gereageerd kan worden op actuele ontwikkelingen en vragen vanuit het werkveld.

In deze notitie geven wij als Raad van Toezicht inzicht in onze toezichtvisie, de daarbij behorende rolverdeling tussen College van Bestuur en Raad van Toezicht, de belangrijkste aandachtspunten in het intern toezicht (toezichtkader) en in onze werkwijze.

Vanuit onze rol als Raad van Toezicht willen wij van toegevoegde waarde zijn voor de maatschappelijke taken van de stichting Wijzer en de ontwikkeling van Wijzer en het creëren van onderwijs- en opvangkansen voor kinderen in ons werkgebied. De identiteit, kernwaarden en strategische pijlers van Wijzer zijn daarbij inhoudelijk en strategisch onze belangrijkste richtinggevende kaders (zie: strategisch beleidsdocument 2019-2013 'Steeds Wijzer')

2. Uitgangspunten voor goed toezicht

2.1. Formele rollen College van Bestuur en Raad van Toezicht

College van Bestuur

Het College van Bestuur bestuurt, geeft richting aan de ontwikkeling van de organisatie en locaties, geeft leiding aan de IKC - directeuren en draagt de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid voor de organisatie. Het College van Bestuur is werkgever van de medewerkers van Wijzer. Hoofdaccenten in de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur zijn in lijn van de Code Goed Bestuur van de PO-Raad: Het besturen als bevoegd gezag van de onderwijsorganisatie. Haar komen alle taken en bevoegdheden toe die tot het bestuur van de onderwijsorganisatie behoren. Het bestuur is daarvoor eindverantwoordelijk en kan daarop worden aangesproken. Bij de vervulling van zijn taak richt het bestuur zich naar het belang van kinderen en hun ouders, de belangen van de overige stakeholders, het belang van de onderwijsorganisatie en naar het belang van de samenleving. De missie en doelstellingen vormen het uitgangspunt voor het handelen van het bestuur. Het bestuur handelt en besluit in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De bestuurder is verantwoordelijk voor:

- ✓ het ontwikkelen en vaststellen van de missie en strategische doelen rekening houdend met haar maatschappelijke taken;
- ✓ de realisatie van de statutaire doelstellingen;
- ✓ prestaties en de kwaliteit van onderwijs en opvang;
- ✓ de bedrijfsvoering en het bewaken van de continuïteit;
- ✓ het naleven van wet- en regelgeving;
- ✓ het in en buiten rechte vertegenwoordigen van de organisatie, onder meer in dialoog met de omgeving en de dialoog met de collega-onderwijsorganisaties in en buiten de stichting;
- ✓ het betrekken van de omgeving bij de missie, visie, strategie, beleid, aanbod en kwaliteitszorg van de onderwijsorganisatie.

Aan de Raad van Toezicht en belanghebbenden legt het College van Bestuur verantwoording af over het bestuurlijk handelen en over de mate waarin doelstellingen zijn gehaald.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht behartigt de waarden en belangen van belanghebbenden en de maatschappij en heeft drie kerntaken:

- (1) Integraal en onafhankelijk toezicht houden op het bestuurlijk handelen, het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Wijzer.
- (2) Optreden als sparringpartner en klankbord van het College van Bestuur
- (3) Optreden als werkgever van het College van Bestuur

De Raad van Toezicht houdt toezicht door onder andere:

- het al dan niet goedkeuren van belangrijke besluiten van het College van Bestuur, zoals opgenomen in de stichtingsstatuten en diverse reglementen;
- het inwinnen, duiden en beoordelen van diverse informatie, financiële jaarstukken;
- het kritisch bevragen van het College van Bestuur op o.a. behaalde resultaten.
- zich op organisatieniveau te informeren o.a. door frequente schoolbezoeken en gesprekken met de GMR, COC en OR, en zich hierbij ook te laten informeren over de cultuur binnen de stichting waar een open en veilig klimaat mogelijk is.
- zich te informeren door contacten met externe stakeholders

Zowel College van Bestuur en Raad van Toezicht handelen in overeenstemming met de Code Goed Bestuur en bevorderen de naleving hiervan.

2.2. Toezichtvisie

In onze visie moet het handelen van de Raad van Toezicht waarde toevoegen aan de maatschappelijke opgave in de regio waarin de stichting Wijzer opereert en de ontwikkeling van Wijzer en de kinderen die onze onderwijs- en opvanglocaties bezoeken.

Deze toegevoegde waarde zit onder andere in de inbreng van ervaring en expertise in de raad en in een opbouwende/kritische houding ten opzichte van het College van Bestuur.

Het toezicht op het bestuurlijk handelen en op de organisatie is integraal en omvat dus alle aspecten van het functioneren in hun onderlinge samenhang. Vanuit onze statutaire verantwoordelijkheden zoeken wij naar een goed evenwicht tussen vertrouwen geven en controle uitoefenen en tussen betrokkenheid en afstand.

In lijn met de beginselen van de Code Goed Bestuur hebben wij de volgende kernwaarden geformuleerd voor een goede uitoefening van het intern toezicht:

Ontwikkeling van jonge mensen staat centraal

De Raad van Toezicht richt zich bij het vervullen van zijn opdracht nadrukkelijk op het belang van de stichting en op zijn maatschappelijke opdracht. Daarin staat het leren en ontwikkelen van kinderen voorop. Vanuit zijn toezichthoudende rol is de Raad van Toezicht er op aanspreekbaar dat:

- ieder kind op onze scholen en opvanglocaties het maximale rendement uit zijn of haar mogelijkheden kan halen, doordat hij of zij het best mogelijke aanbod krijgt;
- medewerkers van Wijzer zich optimaal kunnen ontwikkelen en onder optimale omstandigheden hun bijdrage aan goed onderwijs en goede opvang kunnen leveren.

Vertrouwen en respect

Een goede werkrelatie, met ruimte voor reflectie op het wederzijds functioneren, vraagt van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht een open houding, vertrouwen en respect voor ieders rol. Vertrouwen en respect zijn eveneens kernwaarden in de contacten van de Raad van Toezicht met interne – en externe belanghebbenden. Zowel Raad van Toezicht als College van Bestuur hebben hierin een belangrijke voorbeeldfunctie.

Heldere opdracht en verwachtingen geëxpliciteerd

Een goede werkrelatie betekent ook dat zowel de RvT als bestuurder ieder zijn rol vervult vanuit een heldere en concrete opdracht. Ook zijn verwachtingen omtrent werkwijze en gedragingen over en weer gedeeld en geëxpliciteerd.

Terughoudend ten aanzien van dagelijkse uitvoering, actief in toezicht

De Raad van Toezicht heeft ruimte om het toezicht vorm te geven zoals de raad dat wenselijk acht. Daarbij is wel uitgangspunt dat de Raad zich terughoudend opstelt t.a.v. de uitvoering in de dagelijkse praktijk en zich vooral richt op de strategische thema's, de hoofdlijnen van beleid en de belangrijkste prestatie-indicatoren. De Raad van Toezicht stelt zich vanuit zijn toezichthoudende rol actief op: verzamelt informatie, vraagt door, prikkelt het College van Bestuur, laat andere invalshoeken zien.

Klankbord en sparringpartner

De Raad van Toezicht is voor het College van Bestuur sparringpartner in het ontwikkelen en bewaken van de visie en strategie van de organisatie. Desgevraagd staan leden van de Raad van Toezicht het College van Bestuur in bijzondere gevallen meer intensief bij op basis van specifieke expertise.

Intensiveren toezicht wanneer noodzakelijk

In situaties met bijzondere risico's kan het nodig zijn het toezicht te intensiveren. Daarbij ziet de Raad van Toezicht er vooral op toe dat het College van Bestuur zelf goed in control blijft.

Raad van Toezicht formuleert eigen informatiebehoefte

Een goede en afgewogen informatievoorziening is medebepalend voor de kwaliteit van het toezicht. De Raad van Toezicht formuleert welke informatie, wanneer en in welke vorm men deze wil ontvangen en voorziet ook zichzelf van de benodigde informatie.

Geen verrassingen

Het College van Bestuur betreft de Raad van Toezicht tijdig bij ontwikkelingen die een belangrijke impact op de organisatie hebben en houdt de Raad van Toezicht op de hoogte van de voortgang en eventuele wijzigingen van beleid met behulp van de periodieke rapportages.

Dialoog, ontmoeting en zichtbaarheid

De interne dialoog en openheid naar buiten zijn voor de Raad van Toezicht zeer belangrijk. Tot op zekere hoogte is de Raad van Toezicht zichtbaar en benaderbaar voor alle belanghebbenden, waaronder natuurlijk ook kinderen en ouders. De raad probeert aanwezig te zijn bij openingen, bijzondere vieringen en medewerkersbijeenkomsten.

Alle georganiseerde ontmoetingen met belanghebbenden hebben plaats in afstemming met en waar mogelijk ook in aanwezigheid van het College van Bestuur, tenzij anders afgesproken. In contacten met de organisatie en de omgeving stelt de raad zich rolbewust op.

In het belang van haar maatschappelijke opdracht investeert de Raad van Toezicht de komende periode ook in een horizontale dialoog met maatschappelijker partners in de regio.

Frequentie van contacten

Minimaal eens per jaar gaat de Raad van Toezicht in gesprek met de OR en de GMR in het algemeen en/of over een vooraf bepaald thema. Daarnaast is het streven om voorafgaand aan iedere reguliere vergadering van de Raad van Toezicht een school/kindcentrum te bezoeken. Wanneer College van Bestuur en Raad van Toezicht dat in het belang van de strategische agenda wenselijk vinden gaat de Raad van Toezicht in gesprek met andere belanghebbenden. De Raad van Toezicht probeert zoveel mogelijk ontmoetingen met elkaar te combineren, zodat de organisatie zo min mogelijk wordt belast en de Raad van Toezicht tegelijkertijd input krijgt vanuit verschillende hoeken.

Transparantie

De hoofdlijnen uit de verslagen van het overleg van de Raad van Toezicht worden gedeeld met de directeuren, tenzij het belang van Wijzer of individuen zich daartegen verzet. In het jaarverslag verantwoordt de Raad van Toezicht zich over de wijze waarop het toezicht is uitgeoefend.

2.3. Toezichtkader

De identiteit van Wijzer, kernwaarden en strategische pijlers zijn de belangrijkste vertrekpunten van ons toezichtkader. Daarnaast bestaat het kader uit een aantal aandachtsvelden en -punten waarop wij als Raad van Toezicht het beleid en de besluiten van het College van Bestuur toetsen. De jaarkalender van Wijzer maakt onderdeel van het toezichtkader. Daarin staan de jaarlijks terugkerende punten op de agenda van de Raad van Toezicht, gekoppeld aan de cyclus van planning en control. Het toezichtkader wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig, bijvoorbeeld als gevolg van gewijzigde strategische doelen, bijgesteld.

De Raad van Toezicht ziet erop toe dat:

- de kwaliteit en effectiviteit van de onderwijs- en opvangprocessen en -resultaten op de Wijzerlocaties op orde zijn. Voor onderwijslocaties wil dat zeggen dat scholen minimaal het basisarrangement van de inspectie toegekend krijgen en tenminste voldoen aan de eigen ontwikkelde normen. Voor opvanglocaties houdt dit in dat geen omissies door de toezichthouder van de GGD worden geconstateerd. Naast de basisnormen van de Inspectie en de GGD toetsen we op de bestuursnormen en het kwaliteitszorgsysteem.
- de openbare onderwijsidentiteit van de scholen geborgd is en binnen de organisatie en op de scholen gehandeld wordt in overeenstemming met de kernwaarden van Wijzer;
- het College van Bestuur zich bij het vaststellen van de strategische koers van de organisatie richt op het belang van de stichting in het algemeen, de maatschappelijke opdracht van de stichting en daarover de dialoog voert met in- en externe belanghebbenden;
- het beleid van het College van Bestuur gericht is op het realiseren van de strategische doelen;
- er sprake is van rechtmatig en integer bestuur en beheer van de organisatie (conform wet- en regelgeving, code Goed Bestuur, eigen interne regelingen en -codes en de Wijzer-norm);
- de continuïteit van de organisatie geborgd is -de financiële basis en bedrijfsvoering van Wijzer op orde zijn en de beschikbare middelen effectief en op verantwoorde wijze worden ingezet;
- de organisatie vroegtijdig anticipeert en inspeelt op toekomstige ontwikkelingen, trends en behoeften vanuit het veld;
- het College van Bestuur handelt als een goed werkgever voor het personeel van Wijzer.
- de besturing van de organisatie gebaseerd is op heldere opdrachten en vertrouwen van medewerkers. Er sprake is van betrokkenheid en bevoegenheid naar leerlingen en medewerkers.
- de samenwerking met andere partijen past bij de strategische doelen en gericht is op het belang van Wijzer;
- de interne communicatie op een goede manier plaatsvindt en dat voor belanghebbenden transparant is op welke manier beleid en besluitvorming tot stand komt.

Speerpunten voor de Raad van Toezicht 2019-2023:

- Het uitvoeren en onder medewerkers verinnerlijken van de pijlers van het strategisch beleidsplan Steeds Wijzer
- Een werkend systeem van kwaliteitsborging en zorg (van bestuursnorm naar schoolnorm tot kwaliteitssysteem)
- De bedrijfsvoering op alle facetten op orde zodat de Stichting Wijzer in staat is en blijft om:
 1. een aantrekkelijke organisatie in een netwerkorganisatie te kunnen worden;
 2. toegankelijk te zijn voor een brede populatie kinderen;
 3. een aantrekkelijke werkgever te kunnen zijn (HR beleid) te kunnen Investeren , Innoveren en experimenteren (beleidsrijke begroting)
 4. Als financieel gezonde stichting haar maatschappelijke taak kan blijven uitvoeren.

Bronnen:

ad 1) Strategisch beleidsdocument 2019-2023 – ‘Steeds Wijzer’

ad 2) Aanbeveling rapport Onderwijsinspectie 2019

ad 3) Zelfevaluatie RvT Wijzer mei 2019

De ‘basistoets’ voor de Raad van Toezicht is altijd of het College van Bestuur ‘in control’ is. Naast risicobeheersing zijn ‘soft controls’ ook onderdeel van de oordeelsvorming.

3. Werkwijze Raad van Toezicht

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen onze werkwijze. De uitwerking daarvan is vastgelegd in diverse reglementen en documenten (onder andere profiel, reglementen commissies).

3.1. Raad van Toezicht als team

De leden van de Raad van Toezicht treden op als een team van toezichthouders dat goed wil samenwerken om de kwaliteit van bestuur en toezicht voortdurend te verbeteren. In vergaderingen is er respect voor ieders inbreng, wordt bij voorkeur gestreefd naar consensus, en worden – indien noodzakelijk – beslissingen genomen met meerderheid van stemmen. De leden van de Raad van Toezicht spreken naar buiten toe met één mond, ook al behoorde een lid van de Raad van Toezicht ten tijde van de besluitvorming eventueel tot de minderheid van stemmen.

De samenstelling en benoeming van de leden van de Raad van Toezicht vindt plaats volgens de bepalingen (o.a. goedkeuringsrechten gemeenten Vlaardingen en Maassluis en GMR) in de stichtingsstatuten en het werving- en selectiereglement. De Raad van Toezicht stelt een openbaar profielschets op waarin in elk geval het openbare karakter tot uitdrukking komt, wat wil zeggen dat er naast een variatie aan expertise en competenties gestreefd wordt naar een brede vertegenwoordiging vanuit de maatschappelijke omgeving.

3.2. Scherp en toekomstgericht

De Raad van Toezicht vindt het belangrijk dat vergaderingen niet alleen formele besluitvorming betreffen, maar ook een duidelijke toegevoegde waarde hebben voor het bestuur. De Raad van Toezicht stelt positief kritische vragen aan het College van Bestuur met als doel het College van Bestuur te stimuleren en scherp te houden. Aan terugkijken (controleren en signaleren) wordt de tijd die nodig is besteed, maar de focus ligt op vooruitkijken en op strategische onderwerpen.

3.3. Integer en onafhankelijk toezicht

Alle leden van de Raad van Toezicht opereren onafhankelijk en integer, zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid, maatschappelijke positie en voorbeeldfunctie. Actuele hoofd- en nevenfuncties en een mogelijk tegenstrijdig belang worden gemeld. Hoofd- en nevenfuncties worden opgenomen in het jaarverslag.

De leden van de Raad van Toezicht overleggen vanuit hun toezichtsrol tijdens - en niet buiten - de vergadering met het bestuur, tenzij de Raad van Toezicht daartoe besluit. De invulling van de advies- en klankbordrol kan ook buiten het collectief van de Raad van Toezicht plaatsvinden.

Vertrouwelijke informatie wordt als zodanig behandeld. Er is een veilige sfeer en ruimte voor het inbrengen van uiteenlopende opvattingen en inzichten en voor het elkaar aanspreken op rolvastheid en discipline. De leden van de Raad van Toezicht nemen in vergaderingen een luisterende, bevragende en niet-oordelende houding aan.

Elk lid van de Raad van Toezicht houdt zich aan gemaakte afspraken, is hierop aanspreekbaar en is loyaal aan genomen besluiten. Van leden van de Raad van Toezicht wordt verwacht dat zij alle vergaderingen zorgvuldig voorbereiden en bijwonen. Afwezigheid door overmacht wordt van tevoren gemeld bij de voorzitter.

De voorzitter van de Raad van Toezicht hanteert een stijl die te karakteriseren is als bindend, communicatief, collegiaal, stimulerend en structurerend. De voorzitter heeft inzicht in en overzicht over het geheel van verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken en functie van de Raad van Toezicht en van het College van Bestuur en is beschikbaar voor tussentijds overleg.

3.4. Commissies

De Raad van Toezicht heeft een kwaliteits-, audit- en een remuneratiecommissie en kan op ad hoc basis een commissie instellen voor een specifieke opdracht. Een commissie is adviserend aan de Raad van Toezicht, bereidt besluitvorming voor, maar heeft nadrukkelijk geen besluitvormende bevoegdheden. De Raad van Toezicht ontvangt notulen van de diverse overleggen en gesprekken die de commissies bij de uitoefening van hun taak voeren.

Kwaliteitscommissie

De kerntaak van de kwaliteitscommissie is het bewaken van de kwaliteit van onderwijs en opvang. De kwaliteit van het personeel is hier nauw mee verbonden. Deze commissie voert het overleg met het College van Bestuur, de medewerkers kwaliteit en medewerkers P&O over de kwaliteit en effectiviteit van het onderwijs en de opvang. Van alle locaties wordt een kwaliteitsoverzicht opgesteld dat in één oogopslag de aandachtspunten voor het College van Bestuur weergeeft en de status van het arrangement met de GGD- en onderwijsinspectie. Dit geeft een beeld van de kwaliteit van de locaties. De ontwikkelingen die op alle locaties plaatsvinden en de eventuele aandachtspunten waar nog aan gewerkt moet worden toegelicht door het College van Bestuur. Speerpunt voor de

kwaliteitscommissie is: het ontwikkelen van een werkend systeem van kwaliteitsborging en zorg (van bestuursnorm naar schoolnorm tot kwaliteitssysteem) en het ontwikkelen van een strategisch personeelsbeleid en -plan.

Auditcommissie

De auditcommissie adviseert de Raad van Toezicht over de financiële stukken van de stichting. Dit betreft tenminste de begroting, tussentijdse rapportages, jaarrekening, het risicobeleid en de uitkomsten van het risicomanagement. De commissie voert het overleg met het College van Bestuur en de controller over financiële aangelegenheden en voert inhoudelijk overleg met de accountant. De accountant rapporteert zijn formele bevindingen aan de voltallige Raad van Toezicht. De leden van de auditcommissie ontvangen aanvullend periodiek de financiële resultaten van het onderwijs en de opvang. In de reguliere vergaderingen van de auditcommissie worden deze inhoudelijk besproken. De voorzitter van de Raad van Toezicht kan geen deel uit maken van de auditcommissie.

Speerpunten voor de auditcommissie zijn toezicht houden op de financiële continuïteit, het verbeteren van de kwaliteit van de kwartaalrapportages en het borgen van het in control zijn van de organisatie als geheel.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie richt zich op de functionerings- en beoordelingscyclus van het College van Bestuur. De commissie voert jaarlijks een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek met het College van Bestuur. De overige leden van de Raad van Toezicht geven voorafgaand aan het gesprek input aan de remuneratiecommissie. De voorzitter van de Raad van Toezicht kan geen voorzitter zijn van de remuneratiecommissie.

Met de aanstelling van de nieuwe bestuurder in 2019 zijn prestatieafspraken en een nieuw beoordelingskader gemaakt voor de benoemingsperiode van vier jaar.

3.5. Zelfevaluatie en professionalisering

Het jaarlijks evalueren van het eigen functioneren, de kwaliteit en samenstelling van de Raad van Toezicht is een essentieel onderdeel van de professionalisering van de Raad van Toezicht en is ook als norm opgenomen in de Code Goed Bestuur. De evaluatie van het toezichtkader maakt eveneens deel uit van de zelfevaluatie. De belangrijkste uitkomsten van de evaluatie worden opgenomen in het jaarverslag van de stichting. De evaluatie kan ter bepaling door de Raad van Toezicht plaatsvinden onder externe begeleiding. Bij de evaluatie wordt ook jaarlijks gekeken naar de competenties van de leden in relatie tot wat de stichting nodig heeft. Tussentijds aftreden kan daar onderdeel van uitmaken. In dat verband spreekt de Raad van Toezicht liever van een rooster van actualisering dan van een rooster van aftreden.

De leden van de Raad van Toezicht houden de eigen kennis en expertise op peil en werken mede op basis van de uitkomsten van de zelfevaluaties gezamenlijk aan hun ontwikkeling als team en rapporteren daarover in het jaarverslag van de stichting.